

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorvm Libri Tres

Liber Primvs Siue Vis Et Virtvs Exemplorvm, Hoc est, Solatia Et Docvmenta
- Hæc Moribvs, Illa Temporibvs Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput XXXIV. Quid à S. Andrea, tanto Crucis amatore discamus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](#)

Christe, spiritum meum in pace ; quia jam tempus est, ut veniam desiderans te videre. Suscipe me Domine IESV Christe, Magister bone, & jube me de ista cruce non deponi, nisi prius spiritum meum susceperis. Et cum hec dixisset, videntibus cunctis, splendor nimius, sicut fulgor de calo veniens, ita circumdedit eum, ut penitus per ipso splendore oculi eum humani non possent aspicere. Cumque permanisset splendor ferè dimidia hora spatio, abscedente lumine emisit spiritum, simul cum ipso lumine pergens ad Dominum. Huc usque historia Passionis D. Andreæ : quæ plenissima est documentis.

CAPUT XXXIV.

Quid à S. Andrea, tanto Crucis amatore, discamus.

I.

 Vorum primum est, tantum eualusse hunc amorem crucis, ut viginti hominum millia, quæ praesenti exemplo pascebantur, crucis & crucifixi amore fuerint inflammatæ. Tantus enim, ut historia addit, timor inuasit omnes, ut nullus remaneret, qui non crederet Saluatori nostro Deo. Et quis tam frigidus est, vel inter Riphæas niues educatus, quem tantus patiendi ardor non incendisset?

II.

Deinde, si splendida alliciunt, apparuit, quantos splendores mereantur, qui crucis ignominiam non abhorrent. Moyses in monte, Andreas in cruce radiauit : qui, quia Christum secutus est, usque ad mortem, mortem autem crucis, cum Christo exaltatus, cum Christo est transfiguratus ; certè splendor nimius, sicut fulgor de calo veniens, ita circumdedit eum, ut penitus per ipso splendore oculi eum humani non possent aspicere. Nec defuit, qui diceret : *Bonum est nos hic esse*, cum omnis multitudo exemplo eius fuerit erudita & incensa.

III.

319

Tertiò docemur, longè aliter sentire Sanctos, & ipsum Deum, quam Mundum, si Mundi morem contrà libeat aestimare. Nos, si vel minimum infertur incommodum, illico ad mortalium, immortaliumque patrocinia, ad Superos, & Acheronta configimus, & omnibus modis, omnibus artibus illud à nobis auerrunnamus. D. Andreas neque è vinculis se eripi, neque à morte liberari, neque etiam altero jam die, acerbissimo cum cruciatus pendens,

pendens, de cruce deponi patiebatur. Immo Christum identidem rogabat, ut se deponi non sineret. Exaudiit illum Christus, & miraculo effecit, ut non deponeretur. Itaque in diuina curia, & judicio calculoque Sanctorum, beneficium est, in cruce relinqui. O quām longē diuersa est nostra sententia! qui noctes diesque aliud non petimus, quām de cruce deponi, crucem auferri, cruce liberari! Nimirum nescimus pretium crucis. Gloriam crucis prædicamus, & crucem expauescimus? Exaltari optamus, & fugimus exaltantem? Scandere calum nos velle dicimus, & scalas detestamur? Aliter Andreas crucem æstimauit: *Accipe me, ait, ab hominibus, & redde me Magistro meo; ut per te me recipiat, qui per te redemit me.* In hoc thalamo sponsus, Dominus, Deus Pater ac Redemptor noster est collocatus, & nos plumas lectulumque quærimus molliorem? Cur instrumentum contemnimus, quo redempti sumus? Nescimus, nescimus crucis pretium ac nobilitatem, alioqui quotidie cum D. Andrea diceremus: *O bona crux, qua decorem & pulchritudinem de membris Domini suscepisti, diu desiderata, sollicitè amata, sine intermissione quaesita!*

Sicut enim crux contactu corporis Christi ita sanctificata est, ut jam adoretur non solum illa, quæ stipe suo felicissimo Christum sustulit, sed etiam quæcumque alia, quæ illam tamquam imago repræsentat; sic & ipsos dolores atque cruciatus, Seruator noster in corpore suo nobilitauit, extulit, honorauit, & quasi deificauit; ut jam nihil præstantius diuiniusque sit in mundo, quam cum Christo, & pro Christo pati. Quemadmodum enim Deus humanitatem assumens ad Verbum, eam quasi deificauit in eadem hypostasi illam sibi vniens, ut iam ob eam assumptionem unionemque & Deus sit homo, & homo Deus, ita etiam idem immortalis ac impassibilis Deus, passibilis & mortalibus factus, crux, dolores, tribulationesque in corpore & anima suscipiens, eas cum corpore atque anima Verbo vniuit, atque in hunc modum, ut ita dicam, deificauit. Dei enim crux, Dei dolores, Dei tribulationes dicebantur, quas Christus perferebat.

Nam sicut Deus incarnatus, & homo factus, ita Deus passus quoque; crucifixus & mortuus dicitur. Quamobrem Christus, in se suaque humanitate dedicauit, & sacravit passiones, at-

IV.

V.

que patientiam æquè ac paupertatem , humilitatem , obedientiam , sui mundique contemptum , ut ait D. Bernardus. Hinc est , quod S. Andreas affirmet , crucem decorum & pulchritudinem de membris Domini suscepisse , & desiderabilem factam esse : quia in corpore Christi dedicata est , & ex membrorum eius margaritis ornata. Quod non tam de ligno , quam de tormento , Christi causâ suscepto , est accipiendum. Quamquam & de ligno Lactantius recte canat : *Flette genu , lignumq; crucis venerabile adora.* Et Ecclesia : *Arbor desora & fulgida , Ornata Regis purpura , Electa digno stipe , Tam sancta membra tangere.*

VI.

S. Cyprian.
de Laud.
Martyrij.

Hebr. 12. 31.

S. Bern. ser.
2. de S. An-
dreas.

Quod si de ligno asseritur , quanto magis de eo , quem non lignum modò , sed etiam passio Christi Christo vnit sociatque , & quodammodo in Christum transformat ! *Martyrio* , ait Sanctus Cyprianus , *velut socio Christi cruce decoraris.* Hinc crux est , antequam eam ascenderet Dominus , timorem terrenum habuerit , ut S. Andreas dixit , iam tamen amorem cælestem obtinet , & pro voto suscipitur ; scitur enim à credentibus , quanta intra illam gaudia habeantur , quanta munera præparata. Quod sciuerunt omnes , quos memoraturi sumus. Qui proinde conceptissimis verbis subscribunt illi Apostolico dicto : *Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudijs , sed mœroris : postea autem frumentum pacatissimum exercitatus per eam , reddet iustitiae.* Utinam & nos subscribamus , crucemq; ad D. Andreæ normam salutare discamus. De quo crucem tam cupienter salutante , *Obsecro , fratres ,* ait S. Bernardus , *homo est , qui loquitur hec ; an non est homo , sed Angelus , aut noua aliqua creatura ? homo planè similis nobis paßibilis.* Ut proinde non sit contra humanam disciplinam , crucem cum gaudio salutare .

C A P V T XXXV.

*Indicatur generatim multitudo , varietas , & constan-
tia eorum , qui in martyrijs exultauerunt.*

I.

ON una tantum in cælo stella lucet , sed multis ornatum est sideribus firmamentum , ut splendorem astrorum etiam ipsa commendaret multitudo. Neque pictissima pratorum virentium lætitia uno aut flore , aut colore distin-